

Ajuntament de Moià

REGLAMENT QUE REGULA LES FUNCIONS DEL PERSONATGE DEL FOLKLORE DE LOCAL "POLLO de MOIÀ"

El poble de Moià, des de temps immemorials, té incorporat al seu folklore un personatge, de caire festiu –el Pollo–, que surt en determinades festivitats i cercaviles de la cultura popular local amb l'objectiu d'obrir pas entre la gent i permetre la normal actuació dels músics i dansaires i altres actes i esdeveniments culturals del municipi.

Les actuacions d'aquest personatge han d'estar regulades mitjançant un reglament del qual aquest Ajuntament no en disposa actualment.

1. Justificació

El present reglament es justifica per la necessitat de fixar les funcions i atribucions del "Pollo" com a personatge representatiu del folklore moianès així com les obligacions de la persona que interpreta el personatge i les obligacions i atribucions de l'Ajuntament com a òrgan encarregat de vetllar per la continuïtat i prestigi d'aquest element del patrimoni local.

2. El Pollo

El "Pollo" (pronunciat correctament "Póllu", també conegut com a "Pollo Matapuques i Robasescaroles") és el personatge més emblemàtic i representatiu del folklore moianès. Es tracta d'un esparriot que originàriament tenia la funció d'obrir pas i posar ordre a les processons i celebracions festives. Actualment és l'únic esparriot que no empra un capgròs per cobrir-se que es manté viu en el folklore català.

Tot i que les primeres referències escrites daten del 1789 el seu origen es incert i podria datar, per similituds amb altres personatges, de l'Edat Mitjana. Durant el segle XVIII era conegut com a "jutge" i es relacionava amb la festa dels Veguers de Sant Joan Evangelista (27 de desembre), on complia unes certes funcions com a mestre de cerimònies de la festa.

Des de principis del segle XIX es relaciona amb la festa de Sant Sebastià i amb les diferents danses que s'interpretaven en aquestes dates: Els Garrofins, Ball del Ciri i Ball de Gitanes. També participa en les festes de Sant Antoni i els tres Tombs. A partir de la dècada de 1860 es comença a conèixer el personatge com a "Pollo", castellanisme sinònim de jove, presumit o fatxenda.

A principis del segle XX el Pollo s'incorpora als actes de la Festa Major i a la processó de Corpus, obrint i posant ordre a les cercaviles, acompanyant la comparsa de gegants i capgrossos.

3. Missió del Pollo

El Pollo té com a missió acompanyar les manifestacions folklòriques moianeses, especialment les relacionades amb les danses tradicionals i les cercaviles de les

Ajuntament de Moià

festes de Sant Antoni – Sant Sebastià i la Festa Major d'estiu. La seva presència té un caràcter dual, solemnitzant els actes on participa i contribuint a posar-hi ordre perquè aquests es desenvolupin amb normalitat i, quan escau, adoptant un caràcter més bufonesc i alegre.

4. Actes on participa. Ennumeració

El personatge del Pollo , com a element folklòric de la vila de Moià ha de participar en els actes que per tradició requereixen de la seva presència, que son:

- 19 de gener, al vespre: acompanyament dels Garrofins i els teiers en la ballada per les places i carrers de la vila.
- 20 de gener, festa de Sant Sebastià: assistència a l'ofici solemne de Sant Sebastià juntament amb els Garrofins.
- Data sense determinar, però per norma el diumenge, anterior o posterior, més proper a Sant Sebastià: assistència i participació a la representació de les danses tradicionals (Ball del Ciri, Ball de Gitanes i Garrofins).
- Darrer cap de setmana de gener: assistència al Passant dels Tres Tombs.

Cercaviles de la Festa Major d'estiu:

Darrer cap de setmana de juliol: Cercavila de la Trobada de Gegants.

14 d'agost. Cercavila de la vigília de la Festa Major.

15 d'agost. Cercavila del dia de la Festa Major.

17 d'agost: Acompanyament de la comitiva de la Festa de l'Arbre Fruiter.

En qualsevol cas, si l'Ajuntament així ho determina, pot participar en altres actes en que es cregui oportuna la seva assistència, sempre i quant aquests actes no entrin en contradicció amb les funcions que per tradició s'encomanen al personatge del Pollo.

5. Vestuari

- El Pollo disposa de diferents composicions de vestuari que alternarà segons la tradició:

1. Vestit senzill o de Sant Antoni, segons la següent composició:

- Camisola de color
- Dalmàtica vermella
- Màscara de roba de sac
- Barret punxegut
- Pantalón blanc
- Espardenyes de vetes
- Defensa amb pell de conill

Ajuntament de Moià

2. Vestit de Festa Major o de Sant Sebastià, segons la següent composició:

- Camisola blanca
- Dalmàtica blanca
- Màscara de roba de sac o de drap blanc
- Barret punxegut
- Pantalón blanc
- Espardenyes de vetes
- Defensa amb pell de conill

3. Variant de vestit per a la interpretació de les danses tradicionals (acompanyament dels Garrofins, Ball del Ciri i Ball de Gitanes)

- Mateixa composició del vestit de Festa Major amb la variant de portar els camals de picarols.

Esdeveniments en que el Pollo utilitzarà el vestit senzill:

- 19 de gener. Acompanyament dels Garrofins
- Darrer cap de setmana de gener: Passant dels Tres Tombs
- Darrer cap de setmana de juliol: Trobada de gegants de Moià
- 14 d'agost: cercavila de la vigília de la Festa Major

Esdeveniments en que el Pollo utilitzarà el vestit de Festa Major:

- 20 de gener: Assistència amb els Garrofins al ofici de Sant Sebastià.
- Representació de les danses tradicionals a la Festa Major d'hivern.
- 15 d'agost: Cercavila de la Festa Major
- 17 d'agost: Acompanyament de la comitiva de la Festa de l'Arbre Fruiter.

Nota: En la representació de les danses tradicionals i l'acompanyament als Garrofins portarà els camals amb picarols.

En qualsevol altra sortida fora de les enumerades el vestuari el determinarà l'Ajuntament depenent de les característiques de la mateixa.

6. Funcions del Pollo

El Pollo, per tradició, te encomanades les següents funcions:

- Exercir la seva autoritat en totes les activitats en que participa precedint les cercaviles i manifestacions festives, obrint pas als elements que les conformen siguin quins siguin aquests elements.

- El dia 19 de gener, vigília de Sant Sebastià, acompanyarà la cercavila que els Garrofins i els teiers fan per les places i carrers de la vila de Moià en la qual els Garrofins interpreten la seva dansa. La seva tasca principal, en aquest cas, consistirà en obrir pas i obrir l'espai suficient per les ballades.

- El dia 20 de gener, festa de Sant Sebastià, patró de Moià, assistirà, juntament amb els Garrofins, a l'ofici solemne que es fa a l'església parroquial. A l'inici de

Ajuntament de Moià

l'ofici precedirà l'entrada dels Garrofins a l'església i els acompanyarà al seu lloc. En el moment de les ofrenes els acompanyarà fins a l'altar major per dipositar-les i en el moment en que els Garrofins fan la seva dansa al presbiteri de l'església hi estarà present. A la sortida de l'ofici, en cas de que els Garrofins facin la seva dansa a l'exterior, els acompanyarà, seguint les mateixes pautes que en la cercavila del dia anterior.

- Representació de les danses tradicionals de Moià (Garrofins, Ball del Ciri, Ball de Gitanes) Acompanyarà als dansaires de les mateixes i participarà especialment en el Ball de les Gitanes exercint les funcions que se li assignen dins el desenvolupament coreogràfic de la mateixa.

- Darrer diumenge de gener: Passant dels Tres Tombs. Obrirà el Passant dels Tres Tombs situant-se al davant del banderer i els administradors. Durant el tercer tomb, moment en que en arribar la comitiva al davant de l'església parroquial per rebre la tercera benedicció, s'executa el ball del Contrapàs Curt, se situarà davant del banderer i administradors i, si cal, assegurarà que hi hagi l'espai suficient per a la interpretació del mateix.

- Pel que fa a les cercaviles del cicle de la Festa Major d'estiu el Pollo les obrirà, facilitant el pas dels elements que les componen i en cas de que algun d'aquests elements executi alguna dansa col·laborarà en obrir l'espai suficient per fer-ho. En aquestes cercaviles, especialment en la de la vigília de la Festa Major i la del matí de la Festa Major, prendrà una actitud menys solemne destacant la seva vessant festiva i bufonesca: empaitant la canalla i amenaçant els assistents (sempre amb to de broma) amb la pell de conill.

- Per qualsevol altra activitat no recollida en el present protocol l'Ajuntament determinarà quina ha de ser l'actuació i les funcions del Pollo, funcions que han de concordar sempre amb l'esperit tradicional del personatge.

7. Obligacions de qui interpreta el Pollo

Seràn obligacions de la persona que interpreta el personatge del Pollo:

- Assistir a tots els actes on per tradició intervé el Pollo.

- Interpretar correctament les tasques que el Pollo te encomanades en cada una de les activitats tradicionals en les que participa.

- Utilitzar correctament el vestuari adient per a cada celebració i tenir cura del mateix durant les seves actuacions. No es podrà renovar cap peça del vestuari sense l'autorització de l'Ajuntament, que es farà càrrec del seu cost.

- Estar en bona forma física per poder córrer, quan així ho requereixin les seves funcions.

- Fer un ús racional de la defensa amb la pell de conill procurant no causar danys als participants a les cercaviles o actes en que participi.

Ajuntament de Moià

8. Obligacions de l'Ajuntament

Tot i que el Pollo des de molt antic es trobava lligat a diferents confraries de caràcter religiós, una vegada desaparegudes aquestes, l'Ajuntament va assumir el fet de continuar amb la tradició i les responsabilitats inherents al manteniment del personatge. Per això, seran responsabilitat de l'Ajuntament:

- Assegurar i vetllar per la continuïtat de l'existència del personatge del Pollo.
- Mantenir el prestigi del personatge com a element singular del patrimoni festiu tant de Moià com de tot Catalunya.
- Assegurar la presència del Pollo, excepte en causa de força major, en tots els actes en que per tradició ha de participar.
- Assegurar que la persona que dona vida al personatge compleix les funcions que son pròpies del Pollo.
- L'Ajuntament vetllarà pel correcte manteniment, conservació, reposició d'elements i neteja de tot el vestuari del Pollo assumint-ne el cost. Això inclou, sempre que sigui necessari, el cost que pugui representar el canvi de la pell de conill de la defensa. Així mateix, l'Ajuntament proveirà a la persona que interpreti el personatge el calçat adient per al desenvolupament d'aquesta activitat.

9. Gratificacions:

- La interpretació del personatge del Pollo es considera com a una activitat de caire festiu i de representació de la vila de Moià com a element que és del folklore i la tradició moianesa.
- Es considera una activitat que la persona que interpreta el personatge realitza de manera voluntària i sense cap remuneració. No obstant, l'Ajuntament, com a mantenidor de la figura del Pollo, pot decidir, si s'escau, algun tipus de gratificació per aquesta activitat.
- A fi però de garantir que la interpretació del personatge del Pollo no representi una despesa per a la persona que el representa, l'Ajuntament assumirà les despeses que corresponguin, com poden ser dietes o desplaçaments, si, en cas de que l'Ajuntament ho demani, el personatge s'ha de desplaçar a una altra població o ha de fer alguna tasca específica a petició de l'Ajuntament. Els criteris de valoració d'aquests serveis seran els mateixos que l'Ajuntament aplica al seu personal de servei.

Ramon Tarter i Fonts
Moià, 3 de novembre de 2014